

TAMO GDE SE VOZovi NE ZAUSTAVLJAJU

(igrica)

Pahulje koje jedna za drugom padaju po trepavicama mladog i pomalo ženstvenog muškog lica. Momčić ima podužu kosu; kako se kadar otvara, vidimo da sedi u invalidskim kolicima, i to usred neke šume. Primenom krupnog plana, primećujemo da su kolica vezana lancem za debelo stablo, zakatančena, i da u katancu nema ključa. Mladić se ne miče, dok ga sneg polako prekriva. Ne reaguje na zloslutno graktanje vrana. Jedva приметно se trza tek kad se odnekud iz daljine začuje zvuk lokomotive. Pošto pokuša da se pokrene, naprežući celo telo, naglim pokretom ruke se izvrće iz kolica.

Ruševna zgrada, tačnije oronula železnička stanica koja pamti i bolje dane. Šine koje prolaze ispred nje, još uvek su blistave, po njima se vidi da ovo i nije neki sporedni, slepi kolosek. Stanična vrata su zakovana daskama, čekaonica zvrji prazna. Sva je u prašini, posvuda paučina, razbijeno staklo, osušen izmet; ulubljen pod odavno je posut otrovom za pacove. Nigde nikog, gluva tišina. Malo dalje je tor za stoku, sa srušenim betonskim korlatom, hrpa do neprepoznatljivosti očerupanih, davno nekorišćenih mašina i velika gomila železničkih pragova, sa katranom i izuvijanim žicama. Ogromna, izvitoperena cirkularna testera. Daske nisu stare, skoro da im se može osetiti karakterističan miris, čak bi se moglo reći da su sasvim sveže. Dok je ovde sve zamrlo, korak dalje odvija se nekakav život. Prozeblu kvocajući, živina čeprka po blatu. Oglašava se pas, muče krava. Neko kao da se baš sad obrecuje ženskim glasom, zveckajući kantom. Teče svakodnevi život.

Pozadi – malo dalje od stanice – nalazi se dugačka, takođe oronula, niska zgrada, sa nekoliko prozora. Poneko razbijeno okno zamenjeno je razapetom plastičnom folijom od vreće za veštačko đubrivo, zakovanom na trule okvire, sa ponegde još čitljivim natpisom: PANNONIA. Na vratima, verovatno u delu gde žive ljudi, visi klimava reza, na krovu okrnjeni crepovi, na dimnjaku prazno, ugljenisano gnezdo rode. Pored dimnjaka se klata stara antena, tačnije nekakav provodnik sa dotrajalom izolacijom, sa još nekoliko žica nepoznate namene, koje štrče na sve strane. Dole je panj sa sekirom, pokisla drvena skalamerija, i tome primeren ištrapaciran bicikl, naslonjen na musavi zid, za izrazitom zadnjom osmicom, i krljeticima lampe. Iza zgrade je bunjište, na čijem vrhu se kočoperi petao. Iskrećući glavu, on posmatra olovnosivi nebeski svod, žmirkajući od snežne krupe koja ga zasipa sa visine, da bi konačno usmerio pažnju na svoj pernati harem, koji čeprka i ključka u blatu, gacajući po lokvicama. Otrasa nabreklu, kao krv crvenu krestu, namah se udvostruči, isturi grudi, zakrešti prodorno i ratoborno, i istovremeno se kao strela stušti niz gomilu balege koja se dimi, ne bi li

zdušno pričepio izabranicu, koja tek forme radi pravi nekoliko koraka u stranu, da bi mu se ubrzo prepustila. Petao kaljavim nogama gazi i mesi kokoš. Na kraju prekratkog, zamršenog lanca, okomotanog oko šipke, uporno i besno hripajući, laje nekakav džukac. Kao da računa: ako bude dovoljno glasno lajao i iznemiravao ukućane, mogao bi i da se oslobodi. Nije ni primetio da mu je jedan ogroman pacov šmugnuo iza leđa. Ne pridaje nikakav značaj uskovitlanom jatu razgalamljenih vrana, popalih na ostatke ograde i na natrulu drvenu konstrukciju oronulog perona. Toliko ih ima da se ovaj skoro provaljuje pod njima.

Otvaraju se vrata, kroz njih se provlači momak u kolicima, i s vidnim naporom se kotrlja po blatnjavom tucaniku i šljaci, u pravcu vrana. Zaustavlja se, izvlači pračku, stavlja u nju šljunak, brzo nategne gumu, nanišani, i – puf! Kamen glasno udara o jedan demontiran parni dimnjak, naslonjen uz stanični zid u zasluženoj mirovini. Uto, tromo mašući krilima, uzleću ptice, i neko vreme kruže, poput uskovitlanih crnih krpa. Onda uzimaju pravac put oranica, mimo pošumljenog brežuljka sa žutim, kaljavim odronom, nasuprot železničke okuke. Dugokoso momče nasumično, tek reda radi, ispaljuje još par kamičaka, i dugo gleda za jatom. Iza njegovih leđa glasno se otvaraju stajska vrata. Otvorila ih je kaljavom čizmom takođe mlada, ali, reklo bi se, od njega ipak nešto starija ženska, sa punim kantama mleka u obe ruke. Pošto je izašla, nogom je zalupila škripava, natrula vrata za sobom, i zaputila se prema kući i mladiću. Iznošena plisirana suknya, ispod koje izviruju dva gola, formasta kolena i dva snežnobela lista nad zavrnutnim rašivenim sarama, deluje skoro groteskno. Poprsje mlade žene krasi iznošena ali firmirana roze vetrovka, sa natpisom TOYOTA spreda, dok je tri četvrtine njene plave kose pokriveno toplom, šarenom skijaškom kapom, s nestašnom gombom na vrhu; spram lica, sa blagim znacima kretenizma, to deluje slatko, čak egzotično. Približivši se, smeši se na momka, koji zbudjeno obara pogled.

– Ve-ra će sada je-sti – govori otegnuto, zamuckujući – Hoće li I-sak da jede?

Momak gleda put psa, koji uzvraća svojski mašući repom, kao da je poziv upućen i njemu. Klinac okleva, ali na kraju odlučno odbija. I pored toga žena nastavlja da ga gleda s ljubavlju, dok se u dnu stanične zgrade pojavljuje, gegajući se, muška prilika. Jednom rukom obgrlivši stub koji je nekada držao šarenu zastavu i crvene muškatle, tupo blene ka njima. Lice mladića se trgne, preko njega preleće senka, a žena brzo zamiče u kuhinju. Muškarac mahne momku, pozivajući ga. Momak se bezvoljno dokotura, na šta mu razbacani tip stavlja ruku na rame, dok drugom skida izgužvanu železničku kapu; gledajući na kusi završetak stuba, zauzima stav mirno sa svom raspoloživom elegancijom; snažno bubnuvši momka u leđa i besomučno falširajući, počinje da peva neku neprepoznatljivu, bezveznu melodiju. Momče se usteže, ali ipak pokušava da ga prati, tercirajući. Tipu ubrzo dosadi ceremonija, otkopčava šlic, vadi „polivač“, i uz grohotan smeh mlazom mokraće cilja na stub. Zatim pada nauznak i tako ostaje, u kalu, hrčući. Mlada žena ga teškom mukom vuče u kuću, pošto je momku pružila veštačku vilicu zaboravljenu u blatu. U štali je tačno triput muknula krava, i opet je kukuriknuo petao, dok je pas samo cvileo, podvijenog repa.

Kuća u krupnom planu, iz nje iznenadni zvuk glasne muzike, verovatno preko radija, potom vriska i cika, a onda nagli muk. Tišina. I tako dugo. A onda opet neka čudna

galama. Približavamo se prozoru (onome kroz koji se može nešto razabrati). U dubini sobe vidimo mladića kako ispred isluženog, požutelog, zastarelog ali još uvek upotrebljivog kompjutera igra neku piskutavu igru, u kojoj pištanje označava pogodak, a neki neprijatni zvučni efekti promašaje. Oko njega su naređane kutije od talasastog kartona, delom po policama, delom uza zid, prepune raznih drangulija (polovno odelo, slomljene igračke, kojekakvi rezervni delovi), iz kojih vire, ili bukvalno naviru, svakojake jeftine prnje. Naš igrač – dok ugojena pacovska mrcina komotno šeta iz jedne u drugu kutiju – odjednom ostavlja kuckanje, i menja program. Pojavljuju se stare fotografije, i to iz zlatnog doba stanice, kada su ovuda prolazili i zaustavljali se vozovi, sa ljudima na peronu, sa putnicima koji se penju, s namernicima koji stižu i silaze sa voza – rečju, kada je tu još tekao život. (Sve je vrvelo). U gužvi se raspoznaje pijani muškarac, ali lepo odeven, ispeglan, sa besprekornom kapom na glavi, i sa „skretničarskim tiganjem“, kojim nadvisuje sve ostale ljude – kao neprikosnoveni gospodar situacije, iznad sve te beznačajne, užurbane gomile. U uglu usana, ispod malih kockastih brkova, krije se zadovoljan, mangupski osmeh. (Gotovo sasvim ljudski).

Na jednoj od slika vidimo i našeg derana: u dečaćkom uzrastu, isto u kolicima. Iza njega je upadljivo lepa crnomanjasta žena, koja netremice gleda u kameru, dok joj je dlan na dečakovoj glavi. Osnovno osećanje u vezi sa ovom lepom ženom plemenitih crta, je da ona ne spada u ovaj milje, uhvaćen objektivom. Više se i neće pojaviti. Dok razgledamo fotografije, iz druge prostorije čuju se zvuci vođenja ljubavi. Ali takvog, u kome samo jedna strana istinski uživa, dok druga istinski pati. Pohotno hroptanje potiče od muškarca, dok žena samo duboko uzdiše i stenje. Momče isto duboko uzdiše, i opet menja program. Počinje da piše pismo, i posle sumornog, dugog oklevanja ispisuje sledeće: UPOMOĆ!

Sprečen je da nastavi, jer u drugoj sobi prestaje ljubavni čin, čuje se neko vrzamanje, i otvaraju se vrata. Pojavljuje se raspasani rmpalija, pa momak brzo izlazi iz pisma, i vraća se na početnu igru. Tip staje iza njega, skupljenih obrva gleda u ekran, primećuje pored njega svoje veštačke zube, brzo ih smešta u usta, okreće se, i sa rukama na bokovima merka kutije. Nasumice grabi jednu – baš onu iz koje vreba nevidljivi pacov – i podiže je na rame. U zamahu iz kutije ispada jedan mali policijski automobil, jako lupivši o pod, koji brzo dospeva na točkove, i svirajući sirenom juri pod kredenac, gde naleće na zid, vozi u rikverc ali se, i pored sveg manevrisanja, konačno zaglavljuje između zida i kredenca, iza polovine neke opeke. I tamo, sasvim iznemogao, konačno zamukne. Muškarac se kratko dvoumi, da li da ga potraži ili ne, ali zaključuje da ne vredi. Slobodnom rukom udara momka u leđa, prilazi vratima, otvara ih, iskoračuje, zatvara ih za sobom. Momak ga, dok može, prati pogledom. Lice mu je bezizražajno. Na drugim vratima pojavljuje se devojka, u iznošenom zelenom bademantilu. Skida sa peći ugrijanu vodu, sipa je u lavor, nosi lavor u drugu sobu, zatvara vrata. Momak osluškuje zvuke zapiranja.

Na dvorištu, dok prolazi pored gomile balege, natovarenog muškarca s leđa napada gerilski nastrojen petao, sjuruvši se sa visine, uz ratobornu galamu: pošteno ga je išutao, odnosno ištipao mu listove.

– Kurvinska ptica!

Muškarac brzo spušta kutiju na tucanik, uzima jednu slomljenu letvu, i baca je na uzjurcanog petla. Leti perje, petao krešti preko svake mere. Uto se iz kutije promoli pacov, i šmugne u štalu. Pas cvili, muškarac bogara te ponovo podiže teret na rame. Prilazi biciklu, glasno pukće dok stavlja i vezuje kutiju za prtljažnik, pa odlazi, gurajući bicikl. Samo ga krava ispraća dugim mukanjem. Pas sada miruje, pošto se usred najzanimljivijeg dešavanja posvetio predanom lizanju vrha svog crvenog uda, koji se radoznalo pomolio iz dlakave futrole. I onda se sve – u ritmu izvikanih filmova Endija Vorhola – lagano zamaćuje, nebo zaposeda – nalik na sablasni zamak nad stanicom – tek izmiledi bledunjavi mesec. Žučkasta svetlost osvetljava musavi krajolik. U baricama se mrzne voda, da bi se pred zoru opet nagomilali oblaci nad zabaćenim predelom, da bi vreme naglo popustilo, i prvo retko, a posle sve gušće, počeo da pada sneg. U vejavici, grlati kokot istrajnim kljucanjem buši jedan džak naslonjen na zgradu, i zoblje u slast, rasterujući kokoške dalje od lilavih granula.

Mlada žena seda na jedinu, napuklu, stoličicu u staji i zasukavši rukave posmatra kralje vime, dok momak parkira kolica u uglu, i počinje ravnodušno da vrti izlisanu Rubikovu kocku. Devojka zahvata vodu i lagano počinje da pere vime, promuklo pevušeći. Sa strane joj se zaslepljujuće beli butina, pošto joj se zadigla suknja. Veoma nežno povlači osetljivi organ životinje, skoro da ga miluje i draška, ne bi li Šumenka dala mleka. Pogled momka se zaustavlja na prizoru, koji je viđao i ranije, ali ga sada prati kao omađijan. Kocka mu sama od sebe ispada iz ruku dok se on dokoturava do devojke, i maša se njene gole ruke koju, drhteći celim telom, podiže do usta. Devojka je iznenađena, ali popustljiva, ne brani se, da bi potom ustala, i obuhvativši glavu momka rukama, pritisnula svoje usne na njegove. Dugo se ljube, dok krava radoznalo gleda unazad, da utvrdi šta je to iznenađa prekinulo redosled poslova. Čak je i stari pacov zaustavio pogled na ovoj nesvakidašnjoj slici. Niko od njih ne primećuje da se u razbijenom prozoru pojavilo pijano lice muškarca, koji prvo tupo zuri unutra, a potom stupa u akciju.

Sneg veje nad šumovitom vododerinom. Udaljen od svojih kolica, u snegu leži momak, bez pokreta. Vrana grakće, približava se voz. Evo, već brektavo tutnji u krivini ispod lesnog obrona, da bi postepeno zamro u daljini. Tišina je, ništa se ne miče u belini, kada opet čujemo piskavi zvuk, i to dugo, uporno. Momak prvo ne reaguje na njega, potom se polako diže, i poput nekog jezivog zombija – nalećući nasumice na panjeve, saplićući se i posrćući, nepomičnog lica, kao da su mu ubrizgali preveliku dozu botoks preparata, kreće niz padinu. Ide ka stanici, ispred koje stoji muškarac: u jednoj ruci mu je kofer a u drugoj gležanj cmizdrave devojke. Ispod devojčinog oka plavi se sveža modrica. Malo dalje, na šinama plamti lomača od preostalog krša i nekoliko nakatranisanih pragova, dok se iz daljine opet čuje zvižduk voza.

E, pa sada je vreme da se utvrdi – već i prema priloženome – da naslov ove neorealistične igrice nije sasvim tačan, i da je na svu sreću, i to jednim pokretom jebene naprave zvane *joystick*, moguće zaustaviti, zakočiti zahuktalu kompoziciju tik ispred raspaljene lomače. Pratilac voza može i da otvori vatru na odbeglog zlotvora koji traži spasa, sa svojim uplakanim taocem, u paučini staničnog lavirinta. Ako stignemo dotle, onda, naime, upadamo usred potere, u kojoj učestvuju i pratilac voza, i mlađani zombi, pa čak i agilni policajci koji naviru ispod kredenca. Cilj akcije je naravno (u saglasnosti

sa našim osećanjem pravičnosti) da se kazni nasilnik i u isto vreme izbavi od daljih nevolja dražesna mala kretenka. Iz životinjskog sveta svoju pomoć nam nudi džukela koja se najzad oslobodila lanca, i bog će ga znati zašto – ona matora pacovčina, dok se na strani zla postrojavaju svakakvi stanični fantomi i slepi miševi. Igra može da počne! Ili tek da se nastavi.

Normalno, prvi pokušaj pripada momčetu u kolicima, koji ju je i nabavio i usnimio u mašinu. Sve je već mirisalo na srećan kraj, kad se iza njega otvoriše vrata. Pojavljuje se tip sa izvučenim kajišem. Prilazi momku, staje iza njega, nabranih veđa gleda u monitor, a onda počinje nešto da petlja oko kompjuterskog „miša“. Onda mu nešto kao sine, dodirne usta, i umiri se. Pogled mu klizi po policama što zvrje prazne po okolnim zidovima. Pažnja mu se opet zaustavlja na monitoru, čupa iz njega kabele, spreman je da kidne s njim, ali zapanjeni momak se baca na njega. Tip psuje, udara protivnika pesnicom u lice, ovaj od udarca ispada iz kolica, i pada na pod. Tip teturavo odlazi. Momak dolazi svesti, briše krv ispod nosa, na licu mu je zblanutost. Puzi ka upravo otvorenim vratima druge sobe, na kojima se baš tada pojavljuje devojkica u zelenom bademantilu. Ona se saginje, pomaže momku da uđe, zatvara vrata. Ubrzo se iznutra čuju strastveni zvuci vrtoglavog vođenja ljubavi. (Čak i nama dođe da uzdahnemo).

Dok mudonja stoji pored gomile stajnjaka, opet odnekud nadire kuckavi zvuk, nešto zviznu s visine, i on – u deliću sekunde – nestaje. Kao da ga je sam Gospod uzeo s komposta, i to uz trostruko pištanje koje označava pun pogodak. U stvari, on munjevito dospeva u gušu petla koji se u međuvremenu, od besa (i od nekakvog PLUSA) naduvao do džinovskih razmera. Ogromna ptica, porasla do iznad visine čoveka, još malo čepрка uokolo, zadovoljno se oglašava i briše kljun o zaleđenu zemlju, pa iznenada isflične šarenkastu bombicu (po narodski: „valjano se osere“) i odšeta pulsirajući dupetom. Nakon svega ostaje predeo prekriven mokrim snegom, načisto ulegnut, skoro sklopljen pod snežnim teretom. A onda ponovo sirena, pa zvuk dolazećeg voza. Na kraju tutnji kompozicija, sa pušačima na osvetljenim prozorima hodnika, sa putnicima koji mašu. Najzad, mrak. Ništa se ne kreće. U svakom slučaju, ovde više ne.

Još samo toliko, da se na ekranu pojavljuje krajnji rezultat.

(S mađarskog prevela **Draginja RAMADANSKI**)